Cele 40 de legi ale iubirii

Elif Shafak

1. Felul în care îl vedem pe Dumnezeu oglindește limpede felul în care ne vedem pe noi înșine. Dacă El trezește în mintea noastră mai degrabă frică și vinovăție, înseamnă că înlăuntrul nostru mustesc prea multă frică și vinovăție. Dacă îl vedem pe Dumnezeu plin de iubire, așa suntem și noi.

2. Calea către Adevăr este o trudă a inimii, nu a cugetului. Fă-ți din inimă cel dintâi sfetnic! Nu din cuget. Întâmpină, înfruntă și, în cele din urmă, biruiește-ți propriul nafs cu inima. Cunoașterea de sine te va călăuzi către cunoașterea lui Allah.

3. Poți să-l cercetezi pe Allah în orice lucru și orice ființă din lume, pentru că Dumnezeu nu e închis într-o moschee, într-o sinagogă sau într-o biserică. Dar dacă simți încă nevoia să afli lămurit unde sălășluiește, nu e decât un loc unde poți să-L cauți: în inima unui iubitor adevărat.

4. Mintea și iubirea sunt făcute din altfel de plămadă. Mintea leagă oamenii cu noduri și nu se primejduiește întru nimic, pe când iubirea dezleagă orice încurcături și se primejduiește întru totul. Mintea e mereu prevăzătoare și te povățuiește: "Ferește-te de prea multă înflăcărare!", pe când iubirea spune: "Oh, fii fără grijă! Aruncă-te cu capul înainte!" Mintea nu se sfărâmă ușor, pe când iubirea se poate lesne preface într-un morman de dărâmături. Însă comorile sunt ascunse printre ruine. O inimă frântă ascunde comori.

5. Cele mai multe necazuri de pe lume sunt pricinuite de greșeli de limbă sau simple neînțelegeri. Nu lua niciodată vorbele de bune. Când pășești pe tărâmul iubirii, așa cum știm, limba devine învechită. Ceea ce nu poate fi pus în cuvinte poate fi priceput doar prin tăcere.

6. Însingurarea și singurătatea sunt două lucruri deosebite. Când ești însingurat, e lesne să te amăgești singur că te afli pe calea cea dreaptă. Singurătatea e mai bună pentru noi, înseamnă să fii singur fără să te simți însingurat. Dar până la urmă cel mai bine e să găsești o ființă omenească, o ființă care va fi oglinda ta. Ține minte, numai în inim acestei ființe te poți vedea cu-adevărat pe tine și existența lui Allah înlăuntrul tău.

7. Orice ți s-ar întâmpla în viață, oricât de îngrijorătoare ar părea lucrurile, nu păși pe tărâmul deznădejdii. Chiar și atunci când toate ușile rămân închise, Allah va deschide o nouă cale doar pentru tine. Fii recunoscător! E lesne să fii recunoscător când totul merge bine. Un sufit e recunoscător nu numai pentru ce i s-a dat, ci și pentru ce n-a primit.

8. Răbdarea nu înseamnă să înduri smerit, ci să ai vederea îndeajuns de ascuțită ca să te încrezi în dezlegarea din urmă a unei întâmplări. Ce înseamnă răbdarea? Înseamnă să te uiți la ghimpe și să vezi trandafirul, să privești noaptea și să vezi răsăritul de ziuă. Nerăbdarea înseamnă să ai vederea atât de slabă, încât să nu fii în stare să zărești dezlegarea. Cei ce-L iubesc pe Allah nu-și pierd niciodată răbdarea, fiindcă știu că e nevoie de timp pentru ca secera să se preschimbe în lună plină.

9. Nu judeca felul în care alți oameni intră în legătură cu Dumnezeu. Allah nu se ia după cuvintele noastre, ci privește până în străfundul inimilor noastre. Nu ceremoniile sau rânduielile au însemnătate, ci dacă inimile noastre sunt îndeajuns de curate sau nu.

10. Soare-răsare, soare-apune, miazăzi ori miazănoapte, nu are nicio însemnătate. Oriîncotro te-ai îndrepta, îngrijește-te doar să prefaci fiecare călătorie într-una lăuntrică. Dacă vei călători înlăuntrul tău, vei putea colinda întreaga lume, cât e de întinsă, și dincolo de ea.

11. Moașa știe că atunci când nu sunt dureri, calea copilului nu poate fi deschisă și mama nu poate da naștere. La fel, pentru ca un nou EU să se nască, e nevoie de greutăți. Așa cum lutul trebuie să treacă prin văpaie ca să ajungă mai trainic, Iubirea nu poate fi desăvârșită decât prin durere.

12. Căutarea iubirii te schimbă. Nu e niciun căutător printre cei ce pornesc în căutarea Iubirii care să nu se coacă la minte pe drum. În clipa în care pornești în căutarea Iubirii, începi să te schimbi pe dinăuntru și pe dinafară.

13. Sunt mai mulți îndrumători mincinoși și învățători falși pe lumea asta decât puzderia de stele din cerul pe care îl vedem. Nu încurca oamenii care umblă numai după putere și care se iubesc numai pe ei cu adevărații îndrumători. Un învățător spiritual adevărat nu îți atrage luarea-aminte asupra lui sau ei și nu așteaptă supunere deplină sau prețuire nețărmuită din partea ta, ci te ajută în schimb să-ți cercetezi și să-ți prețuiești eul lăuntric. Adevărații îndrumători sunt străvezii precum sticla, căci lasă lumina lui Allah să treacă prin ei.

14. Încearcă să nu te împotrivești prefacerilor care se abat asupra ta. Lasă în loc viața să curgă prin tine. Și nu te îngrijora că traiul ți-e întors pe dos. De unde știi că fața cu care te-ai obișnuit e mai bună decât cea care-o să vină?

15. Allah e adâncit în desăvârșirea lucrării tale, pe dinafară și pe dinauntru. E adâncit în întregime în împlinirea ta. Fiecare făptură omenească e o lucrare în desfășurare, care se apropie încet, dar nestrămutat, de desăvârșire. Fiecare dintre noi suntem o lucrare meșteșugită ce deopotrivă așteaptă și se zbate să fie desăvârșită. Allah se îngrijește de fiecare dintre noi în parte, fiindcă omenirea e un meșteșug migălos de scriere frumoasă și iscusită, în care orice punct e la fel de însemnat pentru întreg.

16. E lesne să iubești un Dumnezeu desăvârșit, fără pată și fără greșeală, cum este El. Ce e mult mai anevoios este să-ți iubești semenii cu metehnele și cusururile lor. Nu există înțelepciune fără iubire. Până când nu învățăm să iubim zidirea lui Allah, nu putem nici să-L iubim, nici să-L cunoaștem cu adevărat.

17. Adevărata murdărie este cea lăuntrică.Cealaltă se spală. Un singur soi de murdărie nu poate fi curățat cu apă limpede, iar acela e urma urii și a patimii care-ți întinează sufletul. Poți să-ți cureți trupul prin înfrânare și postit, dar numai iubirea îți va curăța inima.

18. Lumea întreagă e cuprinsă într-o singură ființă omenească – tu. Tot ce vezi în jur, până și oamenii pe care îi disprețuiești ori îi urăști, se află înlăuntrul tău în felurite măsuri. Prin urmare, nici pe Șeitan nu-l căuta în afara ta. Diavolul nu e o putere neobișnuită ce lovește din afară. E o voce obișnuită dinlăuntru. Dacă ajungi să te cunoști pe deplin, înfruntând cinstit și hotărât atât fața ta întunecată, cât și fața ta luminoasă, vei ajunge la cel mai înalt chip de știință. Când cineva se cunoaște pe el sau pe ea, el sau ea îl cunoaște pe Dumnezeu.

19. Dacă vrei să schimbi felul în care se poartă ceilalți cu tine, ar trebui întâi să schimbi felul în care te porți tu cu tine. Până când nu înveți să te iubești, pe deplin și cu-adevărat, nu ai cum să fii iubit. Odată ce izbutești lucrul acesta, fii însă recunoscător pentru orice ghimpe pe care ceilalți ți l-au aruncat în cale. E un semn că vei fi curând potopit de o ploaie de trandafiri.

20. Nu te îngriji încotro te va purta drumul. Ia aminte la pasul dintâi. Asta e partea cea mai grea și de ea ești răspunzător. Odată ce faci pasul dintâi, lasă totul să-și urmeze cursul firesc și restul o să vină de la sine. Nu te lăsa dus de curgere. Fii tu însuți curgerea.

21. Toți am fost zidiți după asemănarea Lui, și totuși fiecare a fost zidit deosebit și fără pereche. Nu sunt doi oameni asemenea. Nu sunt două inimi care să bata la fel. Dacă Allah ar fi vrut ca toți omaneii să fie asemenea, i-ar fi făcut astfel. Prin urmare, a nu ține seama de deosebiri și a le vârî altora în cap gândurile tale cu de-a sila e totuna cu a nu ține seama de rânduiala sfântă a lui Allah.

22. Când un iubitor adevărat de Dumnezeu intră într-o cârciumă, cârciuma devine odaia lui de rugăciune, dar când un băutor de vin intră în aceeași odaie, aceasta devine cârciuma lui. În tot ce facem, inimile noastre au însemnătate, nu înfățișarea noastră. Sufiții nu-i judecă pe ceilalți oameni după cum arată sau după cine sunt. Când se uită la cineva, un sufit își ține amândoi ochii închiși și deschide un al treilea ochi – ochiul care vede tărâmul lăuntric.

23. Viața e un împrumut trecător, iar lumea asta nu e decât o copie grosolană a Lumii Adevărate. Numai copiii noștri ar lua o jucărie drept lucrul adevărat. Și totuși, ființele omenești fie se îndrăgostesc de jucărie, fie o strică fără nicio cuviință și o avzârl cât colo. În viața asta, ferește-te să te înclini în vreo parte, căci îți vei zdruncina echilibrul lăuntric. Sufiții nu se înclină în nicio parte. Un sufit rămâne întotdeauna liniștit și cumpătat.

24. Făptura omenească are un loc nepereche în zidirea lui Allah. “Și am suflat în el Duhul Meu”, spune Dumnezeu. Fiecare dintre noi, fără deosebire, e hărăzit să fie trimisul lui Allah pe pământ. Întreabă-te singur: cât de des te porți ca un trimis, dacă o faci vreodată? Ține minte, cade în sarcina fiecăruia dintre noi să descoperim duhul sfânt dinlăuntrul nostru și să trăim după îndrumarea lui.

25. Iadul e în acum și aici. La fel și raiul. Încetează să-ți mai faci griji din pricina iadului și să mai visezi la rai, căci sunt amândouă cuprinse înlăuntrul clipei de-acum. De fiecare dată când ne îndrăgostim, ne înălțăm în rai. De fiecare dată când urâm, pizmuim sau ne înfruntăm cu cineva, ne rostogolim drept în flăcările iadului.

26. Lumea e o singură ființă. Toți și toate sunt legate între ele printr-un păienjeniș de povești. Fie că ne dăm seama ori nu, suntem prinși toți într-o discuție tăcută. Nu face rău. Arată-te milostiv. Și nu bârfi pe nimeni pe la spate – nici măcar o vorbă părelnic nevinovată! Vorbele care ne ies din gură nu pier, ci sunt păstrate veșnic în întinderea necuprinsă a lumii și se vor întoarce la noi la vremea cuvenită. Durerea unui singur om ne va lovi pe toți. Bucuria unui om îi va face pe toți să zâmbească.

27. Lumea asta e ca un munte înzăpezit care îți face vorbele să răsune îndelung. Orice spui, bun sau rău, se va întoarce într-un fel sau altul la tine. Prin urmare, dacă cineva nutrește gânduri urâte despre tine, să spui vorbe la fel de urâte despre el nu va face decât să înrăutățească lucrurile. Vei fi prins într-un cerc de rea-voință fără ieșire. În loc să faci asta,

patruzeci de zile și nopți spune și gândește numai lucruri frumoase despre acel om. Totul va fi altfel la capătul celor patruzeci de zile, pentru că tu vei fi altfel pe dinăuntru.

28. Trecutul e o tălmăcire. Viitorul e o amăgire. Lumea nu se mişcă prin timp ca și cum ar fi o linie dreaptă, înaintând de la trecut la viitor. În schimb, timpul se mişcă prin și înlăuntrul nostru în cercuri nesfârşite. Veșnicia nu e un timp nemărginit, ci doar lipsa oricărui timp. Dacă vrei să cunoști lumina veșnică, scoate-ți din minte trecutul și viitorul și rămâi în clipa de-acum.

29. Soarta nu înseamnă că viața ta a fost hotărâtă clar dinainte. De aceea, să lași totul în seama sorții și să nu-ți aduci cu sârguință prinosul la muzica lumii e un semn de neștiință deplină. Muzica lumii e atotpătrunzătoare și e alcătuită din patruzeci de trepte deosebite. Soarta e treapta pe care îți cânți melodia. Nu poți să schimbi lăuta, însă cât de bine cânți ține numai de tine.

30. Adevăratul sufit este astfel, încât chiar și atunci când e învinuit pe nedrept, atacat și osândit din toate părțile, îndură cu răbdare, fără să rostească măcar o singură vorbă urâtă despre ponegritorii lui. Un sufit nu împarte niciodată vina. Cum pot exista cârtitori sau potrivnici sau chiar “alții”, când nu există un “eu”? Cum poate fi cineva învinovățit când există numai Unu?

31. Dacă vrei să-ți întărești credința, trebuie să-ți înmoi inima. Pentru ca să-ți fie credința tare ca piatra, inima trebuie să-ți fie moale ca pana. Prin boală, nenorocire, pierdere sau frică, într-un fel sau altul, suntem cu toții puși față în față cu întâmplări care ne învață să devenim mai puțin haini și cârtitori și mai miloși și mărinimoși. Însă unii dintre noi învață lecția și izbutesc să devină mai blânzi, pe când alții sfârșesc prin a deveni și mai cruzi ca înainte. Singura cale de-a ne apropia de Adevăr este aceea de-a ne lărgi inima, astfel încât să cuprindă întreaga omenire și să aibă încă loc pentru iubire.

32. Nimic n-ar trebui să stea între tine și Dumnezeu. Nici imamii, nici preoții, nici rabinii sau oricare alți păzitori ai cârmuirii spirituale și religioase. Nici învățătorii spirituali, nici măcar credința ta. Crede în lucrurile pe care le prețuiești și în legile tale, dar nu le înstăpâni peste alții. dacă frângi într-una inimile oamenilor, orice îndatorire religioasă pe care o îndeplinești nu slujește la nimic. Ține-te departe de toate soiurile de idoli, fiindcă îți vor încețoșa vederea. Allah și numai Allah să fie singurul tău îndrumător. Află Adevărul, dar ai grijă să nu-ți faci idol din adevărurile tale.

33. Când toți cei din lumea asta se zbat să ajungă undeva și să devină cineva, doar ca să lase totul de izbeliște după moarte, țintește la dreapta din urmă a nimicniciei. Trăiește viața asta la fel de ușor și de gol ca numărul zero. Nu suntem cu nimic deosebiți de un urcior. Nu înfloriturile din afară, ci goliciunea dinăuntru ne ține în picioare. În același fel, nu ceea ce năzuim să împlinim , ci înțelegerea nimicniciei ne face să mergem mai departe.

34. Supunerea nu înseamnă să fii slab sau nepăsător. Nu duce nici la predestinare, nici la renunțare. Tocmai dimpotrivă. Adevărata putere stă în supunere – o putere ce vine dinlăuntru. Cei ce se supun naturii vieții vor trăi într-o liniște și o pace netulburate chiar și atunci când întreaga lume largă trece prin tulburare după tulburare.

35. În lumea asta, nu asemănările și nici netezimile nu ne împing înainte, ci contrariile puternice. Toate contrariile din lume se află și înlăuntrul fiecăruia dintre noi. De aceea,

credinciosul trebuie să întâlnească necredinciosul care sălăşluieşte în el. Iar credinciosul ar trebui să ajungă să-l cunoască pe credinciosul ăcut dinlăuntrul lui. Până în ziua când ajungi la starea de Insan-i Kâmil, făptura omenească desăvârșită, credința e un fapt treptat și unul care are nevoie de părelnicul lui contrariu: necredința.

36. Lumea asta e clădită pe temeiul înrâuririi. Niciun strop de bunătate sau grăunte de răutate nu vor rămâne, până la urmă, neplătite. Nu-ți fie frică de uneltiri, înșelăciuni ori șiretlicuri din partea altor oameni. Dacă cineva întinde o capcană, la fel face și Dumnezeu, ține minte. El e cel mai mare urzitor. Nici măcar o frunză nu se mișcă fără știrea lui Allah. Crede sincer și deplin lucrul ăsta. Orice face Dumnezeu, face minunat.

37. Dumnezeu e un ceasornicar migălos. Ordinea Lui e atât de precisă, încât orice lucru de pe pământ se întâmplă la timpul lui. Nicio clipă mai târziu, nicio clipă mai devreme. Și pentru fiecare, fără vreo abatere, ceasornicul merge precis. Pentru fiecare există un timp când să iubească și un timp când să moară.

38. Nu e niciodată prea târziu să te întrebi: “Sunt pregătit să schimb viața pe care o trăiesc? Sunt pregătit să mă schimb pe dinăuntru?” Daca fie și o singură zi din viața ta e aidoma celei dinainte, este fără îndoială păcat. În fiecare clipă și cu fiecare nouă suflare, trebuie să te simți reînnoit iar și iar. Există o singură cale de-a renaște la o viață nouă: să mori înainte de moarte.

39. Pe când părțile se schimbă, întregul rămâne mereu același. Pentru orice hoț care pleacă din lumea asta, se naște unul nou. Prin urmare, nu numai ca nimic nu rămâne la fel, ci de asemenea nimic nu se schimbă vreodată cu adevărat. Pentru fiecare sufit care moare, altul se naște undeva.

40. O viață fără iubire e lipsită de însemnătate. Nu te întreba ce fel de iubire ar trebui să cauți, spirituală ori materială, divină ori pământească, răsăriteană sau apuseană… Împărțirile duc doar la alte împărțiri. Iubirea nu poate fi nici numită, nici lămurită. E ceea ce e, pur și simplu. Iubirea e apa vieții. Iar cel ce iubește e un suflet de foc. Lumea se învârte astfel încât focul iubește apa.